

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

مقطع: کارشناسی ارشد مدیریت

عنوان درس: مدیریت مراقبت پرستاری مبتنی بر شواهد

نیمسال: دوم 1405-1404

مدرس: دکتر دهقان نیری

تعداد واحد: 1.5 واحد نظری و 0.5 واحد کارآموزی

Nahid.nayeri@gmail.com;

اطلاعات تماس

02161054408

فلسفه درس:

در سیستم‌های سلامت معاصر، به کارگیری نظام‌مند دانش، تئوری‌ها و فناوری‌ها و فن‌آوری نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی حرفه‌ای برای تضمین کیفیت و ایمنی مراقبت است. از آنجا که دانش منبع راهبردی حرفه پرستاری محسوب می‌شود، مدیریت مؤثر آن پیش‌شرط ارائه مراقبتی است که بر بهترین شواهد پژوهشی، تجربه حرفه‌ای، داده‌های سازمانی و ترجیحات بیمار استوار باشد. این درس با تأکید بر ادغام ساختاریافته شواهد و تقویت مهارت ارزیابی نقادانه، فاصله میان دانش و عمل را کاهش داده و بستر استقرار فرهنگ تصمیم‌گیری علمی و پاسخگو را فراهم می‌سازد. در این چارچوب، دانشجوی این رشته به عنوان مدیر پرستاری آینده در نقش رهبر تحول‌آفرین، نقشی کلیدی در ترجمان دانش به عملکرد و توسعه مدیریت دانش ایفا می‌کند.

شرح درس:

رشته پرستاری نیز به مانند سایر علوم سلامت در مسیر اعتلای خود جهت ارتقای کیفیت مراقبت به بیماران باید به رویکردهای تایید شده از جمله مبتنی بر شواهد روی آورده و ضمن بکارگیری دانش تولید شده در رشته پرستاری و سایر رشته‌ها بتواند آنها را به عمل ترجمان کند و از این رو مراقبتی را رقم بزند که بر مبنای علمی و پژوهشی صحیح استوار باشد؛ لذا در این درس ضمن آشنایی با سلسله مراتب شواهد، دانشجویان با نحوه‌ی مرور سیستماتیک به عنوان مبنای مبتنی بر شواهد آشنا شده و همچنین ضمن آشنایی با فرایند مدیریت مبتنی بر

شواهد، ترجمان دانش را خواهند آموخت. هم چنین ضمن شناخت تئوری‌ها و چرخه‌ها و مدل‌های مدیریت دانش، دانشجویان باید قادر باشند آنها را در محیط‌های تحت مدیریت خود به کار گیرند.

هدف کلی:

کسب شناخت از نحوه‌ی طراحی و اصول به‌کارگیری راهنماهای بالینی، ضمن آشنایی با مبانی و فرایند مدیریت مبتنی بر شواهد، ترجمان دانش و مدیریت دانش و با توجه به اهمیت عملکرد مبتنی بر شواهد، مدیریت و انتقال دانش در سازمان، تسلط بر کاربرد و پیدا کردن چالش‌های مسیر و تمرین تدوین مراحل راهنماهای بالینی در کارآموزی.

اهداف ویژه:

در پایان این درس از دانشجو انتظار می‌رود قادر باشد موارد زیر را بشناسد و در عمل به کار گیرد:

- کلیات و مفاهیم عملکرد مبتنی بر شواهد؛ تعریف مفهوم مبتنی بر شواهد؛ اصول و مولفه‌های آن
- گام‌های فرآیند عملکرد مبتنی بر شواهد
- سلسله مراتب تحقیقات اولیه و ثانویه
- اصول و نحوه‌ی انجام مرورهای سیستماتیک
- کلیات، اصول و مفاهیم ترجمان دانش و بکارگیری نتایج مطالعات در بالین
- کلیات، اصول، مفاهیم و مهم‌ترین مدل‌های مدیریت دانش
- پیاده‌سازی، استقرار و ارزیابی مدیریت دانش
- آشنایی با راهنماها، انواع آن، نحوه‌ی تدوین ارزیابی کیفیت آنها
- مراحل نهادینه و کاربردی کردن راهنماها و آشنایی با پروتکل‌ها، تفاوت با راهنماها

روش تدریس:

- حضوری، بحث و گفتگو با تأکید بر ارائه موضوعات معتبر جدید در زمینه درسی.

وظایف دانشجویان:

- حضور فعال با مشارکت در بحث‌ها
- ارائه یک کنفرانس علمی به صورت کتبی و شفاهی مطابق با مباحث کلاسی به طوری که اصول علمی تأمین محتوا، رفرنس نویسی و ارائه رعایت شده باشد. دانشجو حداقل یک هفته قبل از تاریخ ارائه

کنفرانس، مطالب را به مدرس تحویل داده و پس از رفع اشکال، در تاریخ تعیین شده مطالب را ارائه می‌کند.

- کارآموزی: در کلاس با مشارکت دانشجویان نحوه و نوع آن تعیین می‌شود.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی به صورت مرحله‌ای و نهایی و در دو بخش نظری و کارآموزی به صورت زیر خواهد بود:

عنوان	درصد
حضور فعال و شرکت در مباحث	10
ارایه کنفرانس در کلاس به همراه تحلیل آنها	20
امتحان پایان دوره	70
کارآموزی	100 % واحد

ارائه به موقع هر یک از کنفرانس‌های دانشجویی ضروری بوده و ارزشیابی آن در دو بخش شفاهی و کتبی با معیارهای زیر صورت خواهد گرفت:

- وقت شناسی و تحویل به موقع
- نحوه نگارش و تدوین
- محتوا در رابطه با موضوع
- به روز بودن مطالب و منابع و معتبر بودن آنها
- ذکر منابع مورد استفاده با توجه به اصول رفرنس نویسی
- رایه مسلط و کاربرد صحیح وسایل آموزشی
- تنظیم وقت
- ایجاد انگیزه در شنوندگان جهت طرح سؤال و جلوگیری از یکنواختی و خستگی
- توان پاسخگویی به سؤالات

تقویم کلاسی درس مدیریت مبتنی بر شواهد بر اساس نظریه‌های پرستاری

فهرست مطالب	جلسه	تاریخ
- معرفی طرح درس - کلیات، اصول و مفاهیم ترجمان دانش و بکارگیری نتایج مطالعات در بالین	اول	
- معرفی مرور سیستماتیک و تفاوت با مرور روایتی	دوم	
- فرایند انجام مرور سیستماتیک	سوم	
- ادامه فرایند انجام مرور سیستماتیک	چهارم	
- فراتحلیل مرورهای سیستماتیک	پنجم	
- کلیات، مفاهیم اصول و مولفه های عملکرد مبتنی بر شواهد - گام‌های فرآیند عملکرد مبتنی بر شواهد	ششم	
- ارزیابی شواهد و پیاده‌سازی و چالش های عملکرد مبتنی بر شواهد - سلسله مراتب تحقیقات اولیه و ثانویه	هفتم	
- مفاهیم مدیریت دانش، انواع دانش، ویژگی های دانش	هشتم	
- مدل‌های مدیریت دانش - پیاده سازی استقرار و ارزیابی مدیریت دانش	نهم	
- آشنایی با راهنماها ، انواع آن، نحوه‌ی تدوین ارزیابی کیفیت آنها	دهم	
- مراحل نهادینه و کاربردی کردن راهنماها و آشنایی با پروتکل‌ها، تفاوت با راهنماها	یازدهم	
- جمع بندی مدیریت مبتنی بر شواهد	دوازدهم	

- Cochrane Library (2026) *Cochrane Library*. [Online] London: John Wiley & Sons. Available at: <https://www.cochranelibrary.com/> (Accessed: 27 February 2026).
- Anjala, A. (2025) 'Book review: Knowledge management in theory and practice by Kimiz Dalkir'.
- Bissett, K., Ascenzi, J. & Whalen, M. (2025) *Johns Hopkins evidence-based practice for nurses and healthcare professionals: Model & guidelines*. Sigma Theta Tau.
- Brady, H.B. (2013) 'Evidence-based practice: An integrative approach to research, administration, and practice', *Dimensions of Critical Care Nursing*, 32, p. 287.
- Chinn, P.L., Canty, L. & Mkandawire-Valhmu, L. (2025) *Knowledge development in nursing*. Elsevier Health Sciences.
- Chinn, P.L. & Kramer, M.K. (2014) *Knowledge development in nursing: Theory and process*. Elsevier Health Sciences.
- Deeks, J.J., Bossuyt, P.M., Leeflang, M.M.G. & Takwoingi, Y. (2023) *Cochrane handbook for systematic reviews of diagnostic test accuracy*. John Wiley & Sons.
- Hall, H.R. & Roussel, L.A. (2020) *Evidence-based practice: An integrative approach to research, administration, and practice*. Jones & Bartlett Learning.
- Hawamdeh, S. (2022) *Foundations of knowledge management: Understanding, implementing, and evaluating knowledge management in business settings*. IGI Global Scientific Publishing.
- Hislop, D., Bosua, R. & Helms, R. (2018) *Knowledge management in organizations: A critical introduction*. Oxford University Press.
- Hoffmann, T., Bennett, S. & Del Mar, C. (2023) *Evidence-based practice across the health professions*. Elsevier Health Sciences.
- Koskline, R., Lammintakanen, J. & Kivinen, T. (2023) 'Knowledge management effects and performance in health care: A systematic literature review', *Knowledge Management Research & Practice*, 21, pp. 738–748.
- Lambe, P. (2023) *Principles of knowledge auditing: Foundations for knowledge management implementation*. MIT Press.
- Melnyk, B.M. & Fineout-Overholt, E. (2022) *Evidence-based practice in nursing & healthcare: A guide to best practice*. Lippincott Williams & Wilkins.
- Othman, N. (2023) 'Knowledge management in theory and practice', *Gazdaság és Társadalom (Journal of Economy and Society)*, 16, pp. 91–94.
- Russ, M. & Lytras, M.D. (2026) *The new era of artificial intelligence in knowledge management: Framing the foundations of intelligent processes*.
- Schmidt, N.A. & Brown, J.M. (2024) *Evidence-based practice for nurses: Appraisal and application of research*. Jones & Bartlett Learning.